

bevægede ham til at stille sit Forslag, væsentlig var et politisk; thi det er det eneste Hensyn, som i denne Sag har nogen Betydning. De statsøkonomiske Sætninger, som allerede temmelig udførligt ere fremstillede af et Par af de foregaaende Talere, skal jeg naturligtvis ikke gjentage; men jeg vil indrømme, at Undringsforslaget og hele Lovudkastet i politisk Henseende har en Betydning. Men lad os nu see, hvilken Betydning det har. Der siges, at det vil gjøre Kjøbstæderne utilfredse med den bestaaende Tilstand; ja, jeg vil ikke nægte, at det vil vække en heel Deel Misforhold i de paagældende Kredse, men for det Første vil denne Misforhold ikke holde sig. Naar Sagen er afgjort, vil den meget snart tabe sig, og om de endogsaa med nogen Ungstellighed ville see den Termin imøde, til hvilken Loven skal træde i Kraft, saa troer jeg, at naar den først er naaet, naar de see, at Verden ikke forgaaer, at Alt ikke staaer paa Hovedet den 2den April 1862, men at Tingene gaae deres naturlige Gang og at der hører Arrækker til, for at de bestaaende Forhold væsentlig skulde blive andre, saa vil denne Misforhold være aldeles forbi. Desuden vil den Indrømmelse, som de to ærede Forslagsstillere ville gjøre de Misforholdene, ikke tilfredsstille Halvdelen af dem. Det er ganske sikkert, at de 15,000, som have imponeret det ærede Medlem fra Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad), have forlangt noget ganske Andet og Mere, end hvad der her bydes. Men hvad vil altsaa Følgen blive? Følgen vil blive den, at de, som vedblive at være misforholdede med den gjorte Indrømmelse, igjennem Administrationen ville stræbe efter at faae Saameget ud af den som muligt. Bødtagelsen af dette Undringsforslag vil altsaa blive en Fortsættelse af Bestræbelsen efter saameget som muligt at vende tilbage til det Gamle. En anden Følge vil naturligtvis Indrømmelsen ogsaa have. De ærede Medlemmer ville indrømme en Prøve for Kjøbstæderne, men ikke for Landet; derved stille de altsaa en skarp Grændse op mellem Land- og Kjøbstadhaandværkere; de ville fastholde den gamle Afskillelse mellem Kjøbstad og Land. Kjøbstadhaandværkerne skulde vedblive at ansees for „fornemmere

Medlemmer af Samsundet“ end Landbrugeren og Landhaandværkeren. Det ærede Medlem mindebe om den Misforholdelse, det vakte, da Valgloven udslekkede Forskjellen mellem Kjøbstad og Land; ja, jeg vil indrømme, at den har vakt nogen Misforholdelse, men alligevel takker jeg ham — og jeg skal gjøre det altid — der som Minister forelagde hiin Lov, hvorved den politiske Forskel mellem Kjøbstad og Land blev udslettet. Vort Folk er virkelig altfor lille til at taale at inddeles i Stænder og Classer; vi skulle Allesammen være danske Borgere, og derfor skulle vi lære at anerkjende hinanden; det er den Grundvold, der er lagt ved vor Grundlov, og vi gaae kun et Skridt videre paa denne Grundvold ved nærværende Lov. Jeg skulde ogsaa være enig med den ærede Rigsdagsmand for Holbet Amts 2den Valgkreds (Tscherning) i at udslette de forskjellige Benævnelser; men da den ærede Minister bestemt har modsat sig dette Forslag, har jeg stemt imod det, og jeg troer heller ikke, at en blot Navneforskel mellem „Borgerkab“ og „Næringsbeviis“ har saameget at sige.

Jeg skal nu svare den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (S. A. Hansyn) med et Par Ord. Han har talt imod Capitalerne udenfor Haandværksstanden, de Capitaler, der ere i Haandværksstanden, dem siger han slet ikke Noget om. Jeg troer, at det, som blænder hans Blik i denne Sag, netop er, at han kun seer Capitalerne udenfor Haandværksstanden, men de Capitaler, som ere i Haandværksstanden, dem seer han ikke; dem er han slet ikke bange for; de gjøre efter hans Formening Arbejderne ingen Skade, men blot Nytte. Men de Capitaler derimod, som bestaae i Obligationer eller rede Penge, og som tilhøre Mænd, der ikke selv ere Haandværkere, dem er han bange for. Nu mener jeg dog, at den ærede Rigsdagsmand her befinder sig i en qaabenbar Modsigelse; thi dersom det er Capitalens Virkning at undertrykke Arbejderne, saa maa den Capital, som er i selve den Haandværksdygtiges Hænder, som ganske anderledes kan paasee sin egen Fordeel og knibe sine Arbejdere, kunne gjøre det i en endnu højere Grad end en Capital udenfor Haandværket. Der har